

Şivan Perwer

ÇÎROKA NEWROZÊ

Şivan Perwer

**ÇÎROKA
NEWROZÊ**

Wêne: Mamoste

Şivan Production

Rêza Zarokên Şivan (kaset-pirtûk) : 3

Çap: 1, 1990

© Şivan Production

Navnîşan /Adress:

Şivan Production

-P.Box 26008

750 26 Uppsala/SWEDEN

-Institut Kurde de Paris

106, Rue La Fayette

750 10 Paris/FRANCE

Tel: 1-48246464

-KOMKAR

Hansaring 28-30

5000 Köln - 1/DEUTSCHLAND

Tel: 221-123376

Çap: Çapxana APEC

ISBN: 91-630-0295-7

Me ev çîrok ji warê mezinan anî warê biçûkan.
Digel kêmasîyan cara pêşîn e ku çîroka Newrozê bo zarokan digel kitêbê di kasetê de bi muzîk û efekt têt amadekirin.
Em hêvîdar in zarokên me pê kêfxweş bin û bi dilê wan be.
Her weha li vê derê em sipasî nivîskarên kurd **M. Baksi** û **M. Lewendî** dikin ku di amadekirina vê kitêbê de alîkarîya me kirin.

Şivan Perwer

Hebû tinebû, welatek hebû, navê wî Medya bû.
Medya welatekî bi dar û ber, bi gul û rihan bû, çemên
wî fireh, çiyayên wî bilind, welatekî azad bû. Roja wî
xweş, gelê wî rûgeş û serbilind bû.

Medya me pirr şîrîn e
Tev de mêrg û kanî ne
Ciyê dapîr û kalan
Her tim ji bo me evîn e.

Belê....Gelê vî welatî dapîr û bavpîrên me kurda
bûn.

Lê, dilxweşî û kêfxweşîya vî welatî pirr neajot. Ew-
rên reş û tarî bi ezmanê vî welatî ket. Kêf û evîn bû girî
û şîn. Gul û rihan çilmisîn. Edî roja Medya ji ber çîyan
melûl melûl û bi dilşewat hildihat. Ma gelo çi
bûbû.....?

-Haha ha haaaaa hhahaaaaaaaaaaaa.....

Dehak im, Dehak!..Dehakê qral
Ezê rakim şûr û mertal
Ger ez werim xezebê
Ticar nadim we mecal

Ez Dehak im, Dehak im,
Li we fermanê rakim
Bi esker û marên xwe
Mala we tev xirakim

Dehak mirovekî zalim, bêbext û xeddar bû. Bi darê zorê xwe kiribû qral. Malê gel talan dikir, keda wan dixwar. Zarokên wan dibir û ji xwe re dikir leşker û xizmetkar. Gava dê û bav zarok nedana, Dehak dest bi kuştinê dikir. Mala wan dişewitand

Dehak:

-Bînin, bînin!.....Ji min re zarokan bînin!...Bînin, zarokên kurdan bînin!....Bira zarokên kurdan nexwînin, nebin mirovên baş. Ez dewleta kurda naxwazim. Bira kurd azad nebin. Bira bindest bin...Haa haaaa...ha.....Ez im, ez, qral im ez, serdar im, serok im, mezin im ez..... Kî kane serê xwe li ber min rake?.. Haa.. haaaa.. haaa.....

Zarokek:

-Ez naxwazim bibim leşkerê Dehak. Dehak pirr pîs e dayê.....Nahêle em bilîzin, yarîya bikin, bixwînin. Nahêle em ji dê û bav û ji heval û hogirên xwe hez bikin. Nahêle em bi welatê xwe şa bibin. Dehak ya me dikuje, ya jî ji xwe re dibe.

Dayik:

-Netirse kurê min. Wê roja me jî bê. Hindik maye. Li hember vî zalimî wê mêrxasek derkeve

Belê..... Li vî welatî mêrxasek hebû, li hemberê zaliman.

Mêrxasek ku bi rik û girr û hêrsa salan hesin diheland. Lepên wî bûbûn wek gurza, zend û bendên wî bûbûn wek mertalan, dilê wî bûbû wek çiyayê Herkolê. Zana, jîr û mêrxas bû. Navê wî Kawa bû.

Ezmanê me bi reş e
Gelê me dilnexweş e
Ey Kawa heta kengê
Zilmê li welat bimeşe?

Liyane dil liyane
Sebr û seman nemane
Ey Kawayê Hesinkar
Zar û zêç me nemane!

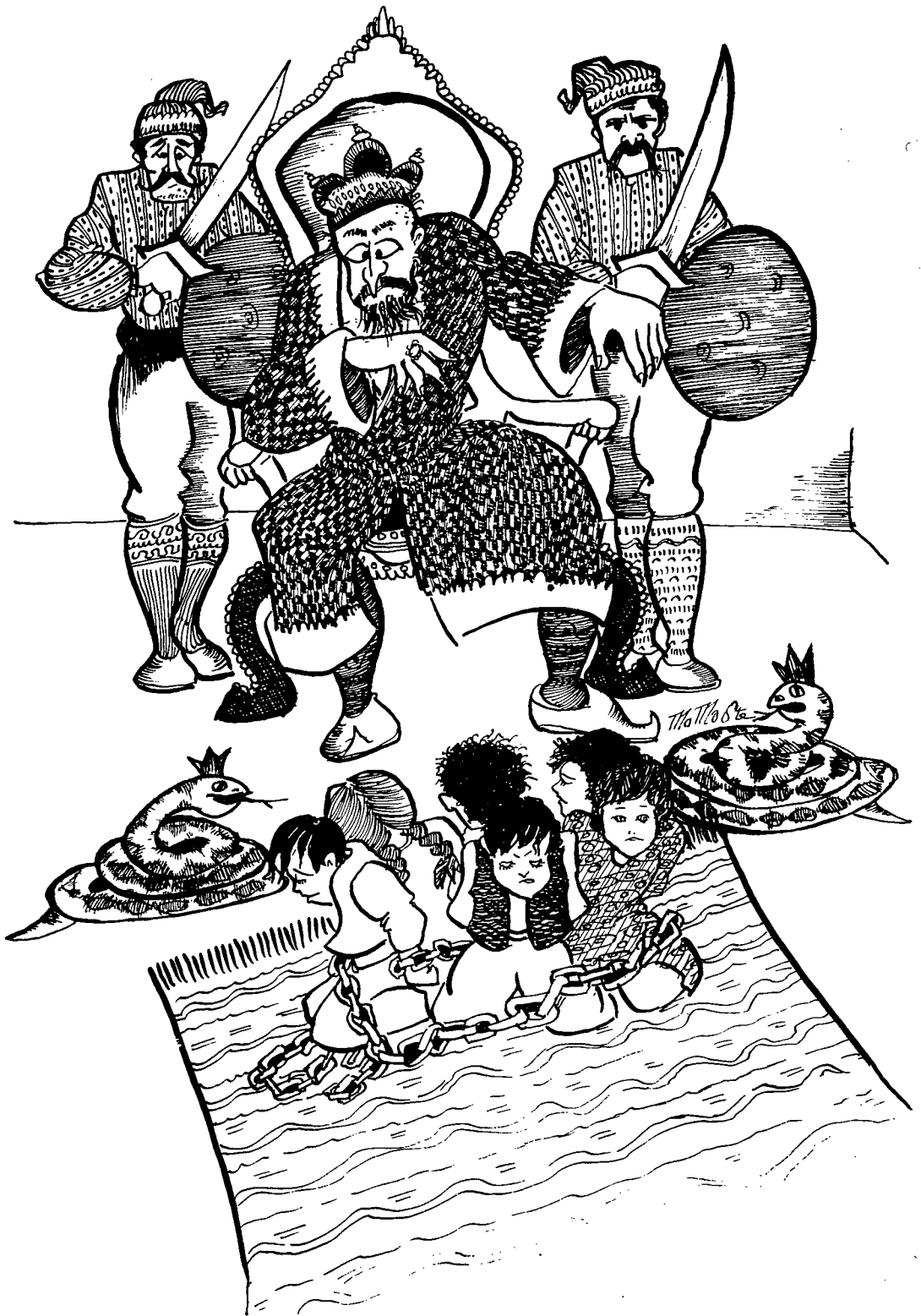
Gava Dehak vedixwar dîn û har dibû. Jana zilmê li serî dixist. Herdu marên xwe dida kêleka xwe, bi leşkerên xwe dadiket nava gund û bajaran. Çi diket ber talan dikir, xera dikir û wêran dikir. Dema çavên zarokan li Dehak diket, ditirsîyan, lîstikên xwe diterikandin, xwendina xwe berdidan, direviyan çolê. Hinek jî xwe diavêtin himbêza dayik û bavên xwe. Lê, ji destê Dehakê devbixwîn nedifilitîn.

Ez Dehakê qral im
Bi leşker û bi mar im
Yên zarokan nedin min
Ez bi wan re neyar im
Ha haa haaa haaaa.....

Zarok marokên kurdan
Dibêjin kurên merdan
Serî li ber min ranekin
Agir dixim her deran

Leşkerno herin ser wan
Bistînin ji dê-bavê wan
Ji bo min û marên deq
Bînin hemû zarokan

Gava ku Dehak mar û leşkerên xwe berda ser zarokan, dayikek kurd derket meydanê û qîriya:

Hey kurdên belengaz
Em mane bê ser û saz
Dehak zarokan dibe
Çawa em bibin xelas?

Tu Dehakê zilimkar
Tu bi leşker û bi mar
Emê rojkê bibînin
Tuyê bimînî bêçar

Ez dayikek Medya me
Tucar ez neqediya me
Tovên min hîn gelek in
Di axê de jîn dame

Kawayê Hesinkar rewş didît. Lê bi sebr û bînfirêhî û
bi rik difikirî. Wî dixwest ku zarokên Kurdan bi hêz bin,
yekîtîyekê çêkin ku bikanibin rojekê Dehak bixînin û
dawîya zilm û zordestîya wî bînin.

Dikana Kawa tijî gîsin, dahs, misas, tevir, bivir, kul-
ing û bêr bû. Lê Kawa di dikana xwe de şûr û mertal,
xençer û xiştik, tîr û kevan, gurz û çakûç jî çêdikir.

Zarok:

Kawa tu kalê me yî
Ronîya çavê me yî
Dehak koka me rakir
Ma tu li hêviya çi yî?

Dayikek:

Ji bo çi şûr û mertal?
Ey kurê Zerdeştê kal
Dehak Medya şewitand
Bo çi didî wî mecal?

Kalekî kurd:
Ey kurê min î Kawa
Ez nizanîm bi çi awa
Tu vê zulmê dibînî
Divê Medya bêt awa!

Dapîrek:

Min we bi şîrê xwe mijand
Bi hêstirên çavan hejand
Hun ji bo çî sekinîne
Dehak laşê me pijand.

Cotkarek:
Cotkarekî bi kîn im
Zikê erdê diqelşînim
Bi wî gîsnê te çêkir
Tovên jînê diçînim

Zarok bi hev re:
Em in zarokên Medya
Em in hebûna Kurda
Zilma Dehak hilînin
Daku em nebin wenda.

Kawa hêdî hêdî ji dikana xwe derket û berbi gel meşiya. Gel ji der û dora, ji çar alî dihatin. Çiqas diçû hejmara gel zêde dibû. Zarok, keç, xort, dayik, bav, jin, mêr, kal, pîr....Yek bû deh, deh bû sed, sed bû hezar û deh hezar.... Cotkar bi misasan, nêçîrvan bi tîrkevan û rîman, xort bi şûr û mertalan, pîr û kal bi dar û gopalan, zarok bi çetelan li dora Kawa kom bûn.

Kawa derket ser dîwarekî bilind. Çavên wî wek çavên pilingan diçirisî. Bi koloz û şal û şapik bû. Rih û simêlên wî wek û şêran bû. Kawa bi heybet, çakûçê xwe da ser milê xwe, kulma xwe bilind kir, silav da gel û got:

-Zarokno, birano, xwişkno, dayik û bavno!.....

Li mêrga me dilîzin
Gur û çeqel û rovî
Li qada me dibezin
Mar û Dehak bi hovî

Me dît Dehak çî dikir
Bi salan me sebir dikir
Bi xebat, bi dil û can
Îro me xwe hazir kir

Kawa Kawayê we ye
Bê we Kawa tune ye
Werin em dest bidin hev
Pêşîya me ronahî ye

Gel:

Tu Kawayê hesinkar
Tu zana û tu rêbar
Em bi te serbilind in
Tu yî rêber û serdar

Medya welatê me ye
Yekîti karê me ye
Vaye me xwe hazir kir
Edî Dehak tineye

Piştî van gotinan, kêfa gel xweş bû. Zarokan yarî kirin, xwe avêtin himbêza Kawa û pê şa bûn. Kal û pîran destên xwe di serê wî dan, keç û xortan wî maçî kirin. Gel bi hev şewirî. Bû piste pista zarokan..

-Edî Dehako nikane me bibe.

-Emê bi kêfa dilê xwe bilîzin, yarîya bikin, bixwînin.

-Bijî Kawa!

Dilê Kawa şa bû. Kawa bi mêrxas û gernasanan vegeriya dikanê. Xortan pifînî bi korikê xistin, kûre sor bû, agir geş bû. Du xortên wek Ristemê Zal hesin xistin nava agir. Hesin sor bû, kelijî û taw girt. Rakirin danî ber Kawa. Kawa çakûç girt nava lepên xwe yê mezin, bi wan zend û bendên pehlewani hesin da ber derban. Di demek kurt de gurzekî bi teqil deranî û danî ber xortan.

Kawa berê xwe da gel û bang kir:

-Hevalno, hogirno!..Bi sala ye ku me ji bo vê rojê tîr û kevan, şûr û mertal, rim û gurz, xençer û xiştik çêkirin. Iro, roj roja xebatê ye. Welat bê xebat û bê lebat rizgar nabe. Divê em yekdest û yekmil bin...

Gel bi hev re:
Welat welatê me ye
Azadî rêça me ye
De rabin êdî rabin
Kawa serokê me ye

Kawa bang kal û pîr û xort û zarokan kir. Şêwr û mişêwrên xwe danîn.

Kawa:

-Gelê mino, dilê min liyane

Emê bi hev din pênsed suwar, çarsed xortên bi şûr û mertal, sêsed pehlewani bi gurz û dused mêrxasên bi tîr û kevane.

Emê bilezînin gefî camêran, îro roj roja me ye, bira berê xwe bidin qesra Dehakê malwêrane.

Emê bipelçiqînin serê Dehak û marane, xelaskin welatê Medya ji talanê, bistînin heyfa zarokên kurdane....

Berbi êvarê hemû mêrxas, pêhlewani û gernas amade bûn. Giş li hêviya dengê Kawa bûn.

Kawa got:

-Gelfî egît û pêhlewanan!..

Îro roj roja mêranîyê ye. Divê em vê zilm û zor-
darîyê ji ser xwe rakin, welatê xwe ji nû ve avakin.
Baş bizanibin ku bê xebat kes xelas nabe.

Hevalno!...Hun dizanin Dehak îro jî avêt ser gund û
bajaran. Zar û zêçan bir, malan talan kir. Lê min
bihîstîye ku Dehak dixwaze îşev vê zilm û zordarî û
talana xwe pîrozke. Piştî her talanekê li qesra xwe
şahîyê çêdike. Ew û leşkerên xwe dixwin û vedixwin,
serxweş û sermest dibin. Ev jî ji bo me keyseke mezin
e ku em bi hêsanî êrişî ser qesrê bikin. De rabin em bi
rê kevin, gelfî egît û mêrxasan.

Di destpêka şevê de, xort bi şûr û mertal, pêlewan
bi gurz û xençer, mêrxas bi tîr û kevan, berbi qesra
Dehak meşîyan. Berî roj hilê xwe gihandin ber qesrê.

Kawa hemû pêhlewan û mêrxas û gernasên xwe li
hawirdorê qesrê bi cih kir. Paşê bang çend hevalên
xwe kir û got:

-Gelfî hevalan, divê ku yek ji me têkeve hundurê
qesrê. Li rewşa hundur binêre û derîyê mezin.

Kurekî Kawa hebû. Biçûk bû. Navê wî Jîr bû. Weke
navê xwe zîrek û baqil bû. Ew jî li gel bavê xwe bû. Jîr
xwe avêt pêş û got:

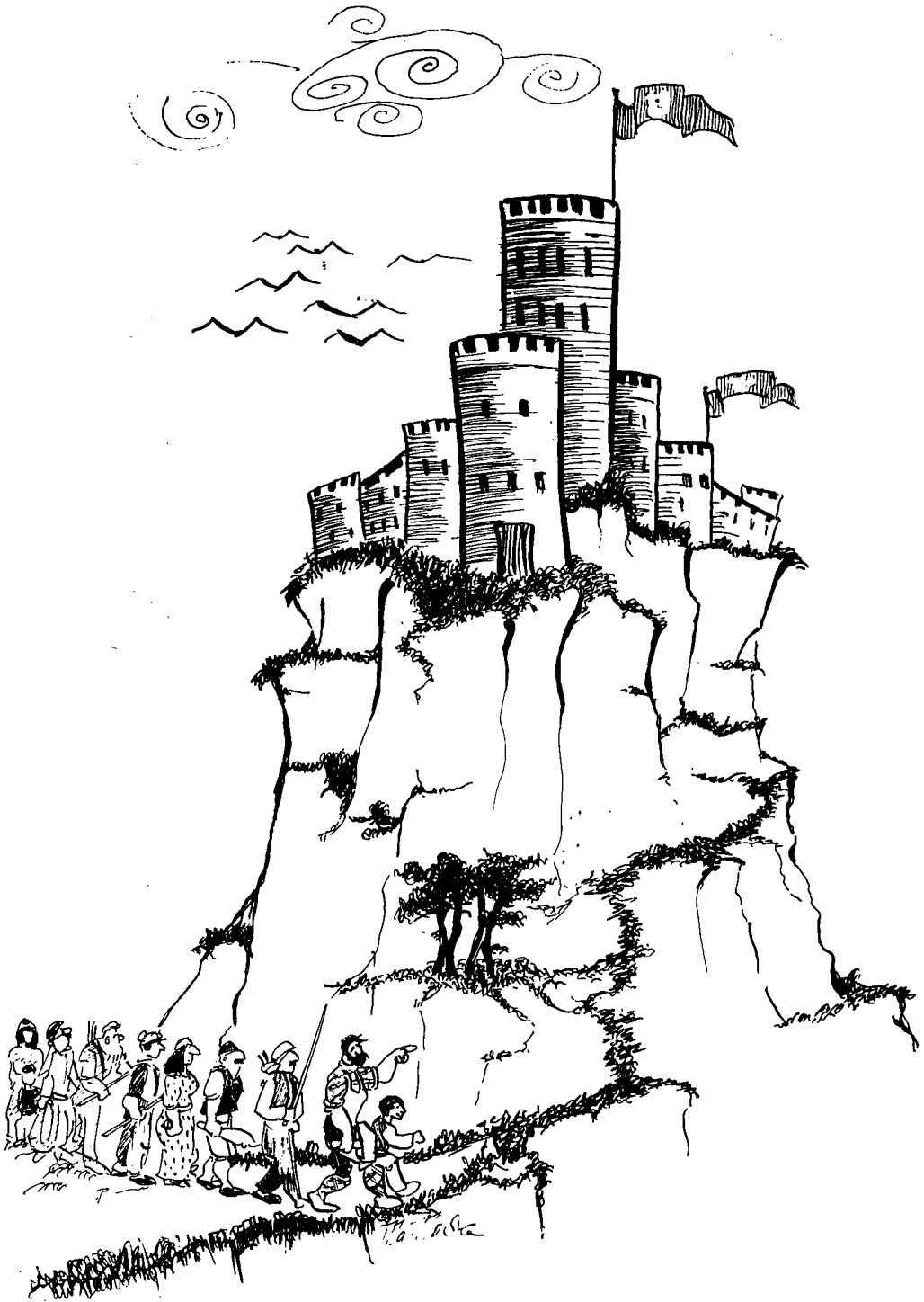
-Bavo, destûrê bidin, ezê biçim hundur. Ez biçûk
im, kes bi min nahese.

Pîr û kal qîriyan:

-Kawa, Kawa ev hîn zarok e!..

-Ma qey em mirine!..

-Jîr, ev ne karê te ye!..

-Welle kurik mêrxas el!.....

-Erê welle!..

Kawa:

-Na, gelf hevalan, ev karekî dilsozî û dilxwazîyê ye.

Madem Jîr dixwaze bila here. Jîr jîr e.

-De tu zanî Kawa.

-De baş e..

-Bijî Jîr!..

-Riya te vekirî be Jîr!

-Bijî mêrxasê biçûk!..

Kêfa Jîr gelek hat.

Kawa ji Jîr re got:

-Mêzeke kurê min, hay ji xwe be. şaşîyek dikane bibe sebeba jîyana te. Nuha emê werîseke bi çengel bavêjin ser dîwarê qesrê. Tuyê pêde hilkişî herî jor. Paşî di kuleka qesrê re têkeve hundur. Baş temaşe bike, kî çi dike. Pişt re çengela derîyê qesrê veke. Baş e?

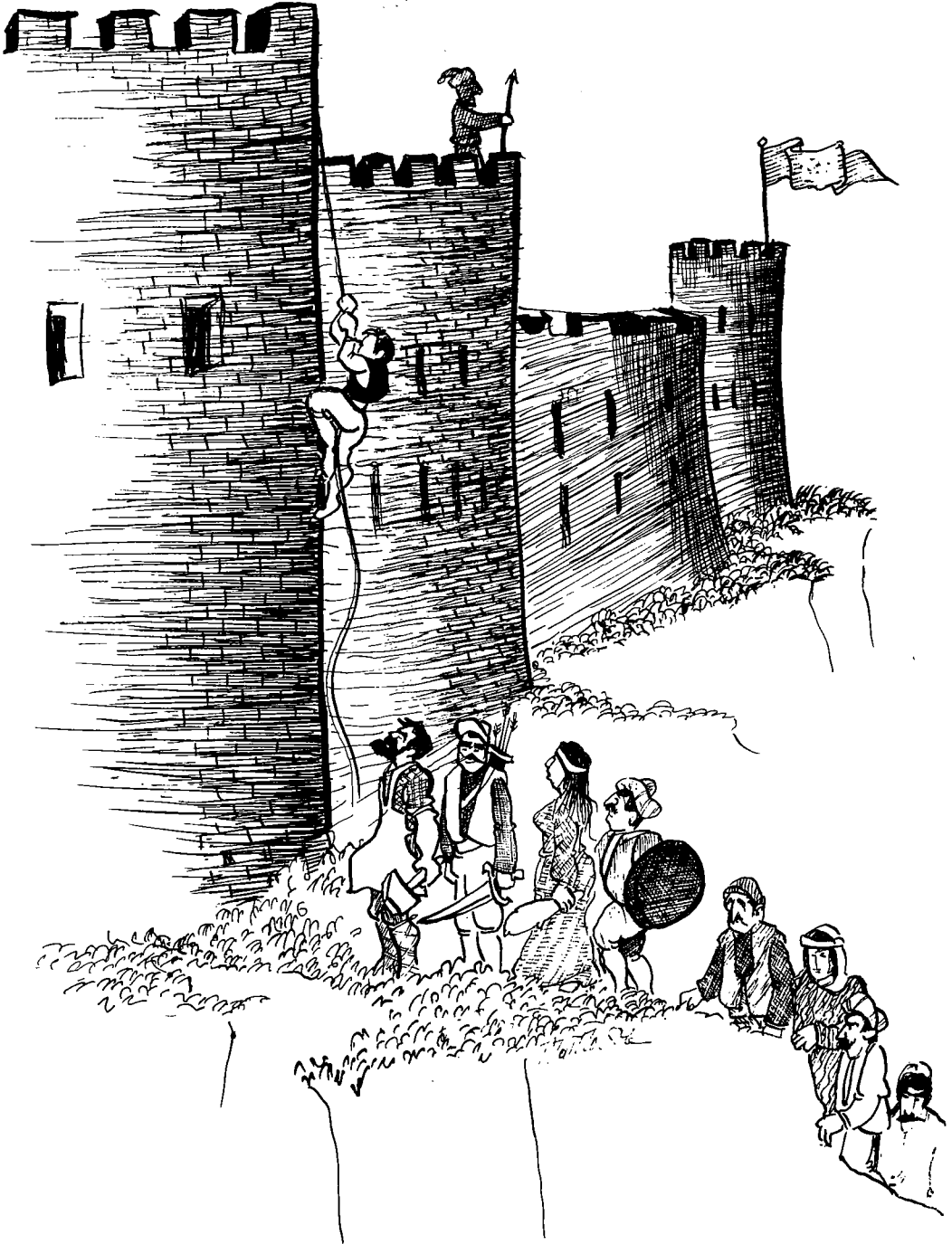
Jîr:

-Baş e bavo, de hun min hildin jorê.

Jîr hilkişîya jorê. Li ser dîwarê qesrê li der dora xwe nihêrî. Nobedaran şerab vedixwar, serxweş bûbûn, ji xwe re sitran digotin. Bi Jîr nehesiyan. Jîr xwe berda nava qesrê.

Dehak ligel mar û leşkerên xwe kûpê şerabê bi ser serê xwe de dikir. Mar rabûbûn lotika, leşkeran govend dikişand.

Di nav lemelem û xurexur û hirehir û fişefişa serxweşan de dengê Dehak bilind bû:

-Bînin, birrrrrr.....ji min re zarokên kurdan
bînin...zirrrr, xurrrr, fişşşş!

Jîr di ber xwe de:

-Erê erê, tu bike fişefiş û birrebir, tuyê bibînî zalimê
pîs! Mar jî nikanin te xelas bikin.

Jîr hat pişt derîyê qesrê, bi pêçîkên xwe yên biçûk
çengela mezin û qirase bilind kir. Pişt re çû ser qesrê,
îşaret da bavê xwe.

Kawa got:

-Aferîn Jîr, hey tu her hebî!

-Bijî Jîr!

-Tu çavê min î!

-Kurê mêxasa mêxas in.

Kawa da pêşîya gel êrişî qesrê kirin. Kawa xwe se-
ranser gihand cihê Dehak û got:

Ey Dehakê zilimkar
Bi wan herdu marên har
Te zar û zêçan qir kir
Mala me kir tar û mar

Bi teqla çakûçê min
Hêz distîne dilê min
Edî qedya zilma te
Bila bijî gelê min

Dehak ji ciyê xwe veciniqî. Hew nihêrî ku Kawa bi
çakûç li ser serê wî sekinîye. Marên Dehak li erdê ji
tirsê dilerizîn.

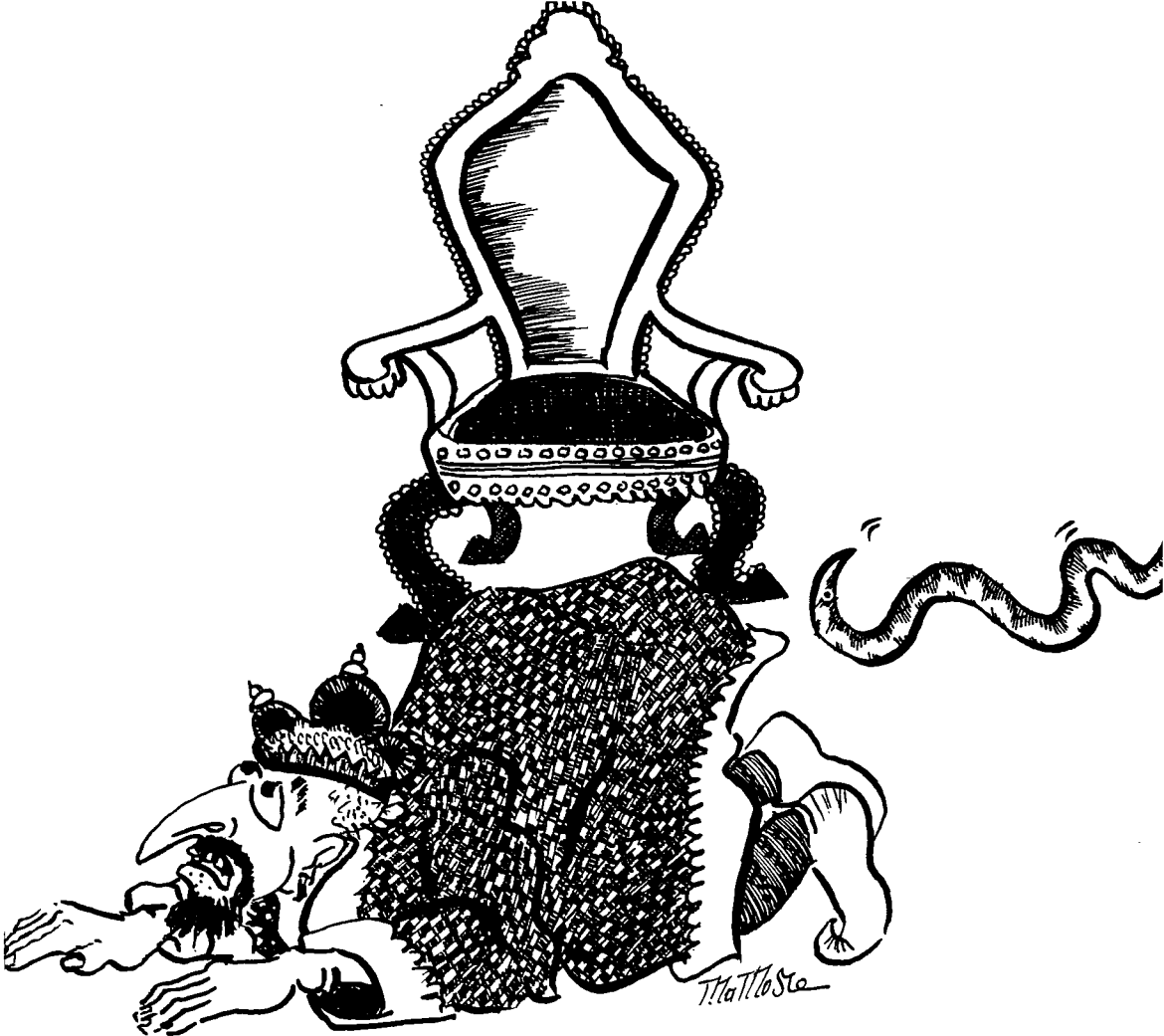

Dehak:

-Min kir tu nekî. Ez gune me, ez pepûk im, ez reben im. Zarokên min sêwî nehêle.

Kawa:

-Sêwî ha! Zarokên te zarok in, gelo ma yên Kurdan ne zarok in ha? Marê pîsê deqdeqî, tu hê behsa zarokan dikî...Yên heval mar, tim û tim dibin neyar. Te zar û zêç bi me ve nehîşt. Zilimkarê xeddar. Em dest nadin zarokên te. Ewê jî bi zarokên me re bilîzin û şa bibin.

Kawa çakûçê xwe bilind kir.

-A ji te re, de bixwe. Ev ji bo zarokan, ev ji bo dayikan, ev ji bo pîr û kalan..!

-Ax, of, ez miriiiiim, kanê marên miiin, kanê leşkerên min.

Lê ne mar û ne jî leşker hatin hewara Dehak.

Jîr çû serê qesrê agirekî mezin vêxist. Bi agirê Jîr re li çar aliyê welatê Medya agirê kêf û şahî û azadiyê bilind bû.

Roj 21'ê Adarê bû.
Dem hat dewran guherî.
Navê Medya bû Kurdistan.
Agirê azadîyê her maye li serê çîyan...!

Roja me ya nûhilat
Vêxin agirê felat
Ji wî welatê Medya
Newroza me bi xêr hat

Newroz cejna Kurda ye
Dîroka wê ji Medya ye
Her sal emê pîroz kin
Serfiraziya Kurda ye

Medya bûye Kurdistan
Îro ketiye bin destan
Dehakên nû li me rabûn
Xelas bikin ji bin destan

Newroz cejna Kurda ye
Dîroka wê ji Medya ye
Her sal emê pîroz kin
Serhildana Kurda ye

ŞIVAN PRODUCTION